

Európskych producentov potravín ľakajú protivníci z tretích krajín

Na nedávnej konferencii Aktuálny stav a ďalšie smerovanie Spoločnej poľnohospodárskej politiky Európskej únie (EÚ) za účasti slovenských europoslancov, ktorú zorganizovala SPPK v spolupráci s portálom Euractiv, sme otvorili aj tému obchodnej politiky EÚ a jej možné rozšírenie o Ukrajinu.

Riziko menom Ukrajina

Ukrajine bol udelený štatút kandidátskej krajiny na členstvo v EÚ ešte v júni 2022. Členské štáty EÚ sa dohodli na formálnom začatí prístupových rokovaní s Ukrajinou o dva roky neskôr v júni 2024.

„Slovensko bezpodmienečne podporuje vstup Ukrajiny do Európskej únie,“ vyhlásil premiér Robert Fico začiatkom októbra tohto roku pred začatím rokovania spoločnej ukrajinsko-slovenskej vlády pri Užhorode. Napriek tomu však silnejú hlasy jednotlivcov, že vstup Ukrajiny do EÚ je úplný nezmysel.

„Podporujete urýchlené prijatie Ukrajiny do EÚ, napriek rizikám zvýšeného tlaku na poľnohospodársky a potravinársky sektor?“ Spýtala sa moderátorka konferencie hovorkyňa SPPK Jana Holéciová aj prítomných slovenských poslancov Európskeho parlamentu. „Žiadne urýchlené prijatie Ukrajiny do EÚ nebude. Je to nezmysel a je mi to úprimne ľúto aj voči Ukrajincom a Ukrajinkám. To ako politicky sa pretlačilo rýchle otvorenie prístupových rokovaní s Ukrajinou vôbec nezodpovedá záujmom EÚ a nezodpovedá to kritériám, ktoré kladieme na členské krajiny. Je to voči krajinám, ktoré museli oveľa skôr začať s transpozíciou práva a pod. a ešte stále sme im z rôznych dôvodov oddaľovali začiatok prístupových rokovaní, neférové,“ vyjadril sa Branislav Ondruš.

S vyše 40 miliónmi hektárov poľnohospodárskej pôdy by Ukrajina prebrala od Francúzska status poľnohospodárskej veľmoci únie. Upozorňoval nedávno denník Financial Times. Ukrajina by tak z rozpočtu pre európske poľnohospodárstvo zhltna aj obrovský balík. Z týchto dôvodov majú naši

poľnohospodári a potravinári značné obavy, čo by pre nich znamenal vstup Ukrajiny do európskeho spoločenstva. Faktom ostáva, že v roku 2004 ani Slovensko nevstupovalo do Európskej únie ako rovnocenný člen v oblasti poľnohospodárstva. To je však úplne iný príbeh.

„Ukrajina by si odhryzla z poľnohospodárskych dotácií približne 20 až 30 %. S tým my rozhodne nesúhlasíme. Nehovoríme, že Ukrajina nikdy v Európskej únii nebude. Keď splní podmienky, možno jedného dňa aj áno,“ povedal prítomným poslucháčom Milan Uhrík.

„Strašiaci“ z Južnej Ameriky

Diskusie o obchodnej dohode MERCOSUR nabrali po nedávnych eurovoľbách na obrátkach. Na summite lídrov G20 v Brazílii, ktorý sa koná 18. novembra, by sa verejnosť mala dozvedieť, či sa európski vyjednávači dohodli s juhoamerickými zástupcami. Dohoda medzi EÚ a juhoamerickým blokom – Argentínou, Brazíliou, Paraguajom a Uruguajom by bola podľa Euractiv Slovensko v prípade podpísania doteraz najväčšou v EÚ. Pokrývala by 10 % svetovej populácie a 20 % svetového HDP. Včasnému podpisu dohody by mohlo nahrávať aj víťazstvo Donalda Trumpa v prezidentkých voľbách v USA, ktorý sa čoraz viac vymedzuje spolupráci s európskym spoločenstvom. Viacerí európski lídri sú však zásadne proti takémuto paktu.

„Predsedníčku Európskej komisie sme ako skupinka poslancov z Výboru pre zahraničný obchod žiadali, aby sme do polky novembra dostali informácie a uskutočnil sa tzv. technický brífing vyjednávačov z únie. Ja vám dnes nedokážem povedať viac, pretože nikto dnes nevie o vyjednávaní viac. Opäť sme totiž svedkami, že nejakí anonymní vyjednávači vyjednávajú za zatvorenými dverami a my roky nevieme k čomu to smeruje,“ priblížil Branislav Ondruš.

Hrozba dovozov nekvalitných potravín narastá

Európski producenti potravín nenechávajú nič na náhodu. Problematika dovozov pochybných produktov z krajín mimo EÚ je totiž čoraz dôležitejšia. Na konci septembra preto talianski poľnohospodári spustili iniciatívu Stop fake food: Origin on label. Cieľom iniciatívy je vyzbierať milión podpisov od občanov únie, ktorí súhlasia s názorom, že komodity a potraviny dovážané do EÚ z iných krajín musia byť vyrobené za rovnakých podmienok ako v EÚ. Ak bude zber podpisov úspešný, problematikou sa budú musieť zaoberať európske inštitúcie. K tejto aktivite sa s absolútnym súhlasom pridala aj Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora a so zberom podpisov začneme už čoskoro.

„Stále nerozumiem, prečo sa z obalu potravín v obchode nedokážem dozvedieť, kde bol výrobok vyrobený. Myslím si, že toto musíme sprísniť. Pošlite mi potom, prosím, link, kde mám pripojiť svoj podpis pod túto iniciatívu. Niečo také by však podľa mňa nemalo byť odkázané na občiansku iniciatívu, toto musíme presadiť, ako politickú iniciatívu,“ povedal na konferencii europoslanec Branislav Ondruš.

„Spotrebitelia majú právo byť informovaní o tom, aký produkt kupujú, čo sa v ňom reálne nachádza a slovenskí producenti potravín majú právo, aby férovo dokázali konkurovať zahraničným produktom. Aby sa produkty z tretích krajín, z rozvojových krajín, často pochybnej kvality netvárali, ako super kvalitné potraviny. Ak spĺňajú tie parametre, tak, ok, ale nech sú jasne označené, že sú napríklad vypestované za použitia konkrétnej chemikálie či pesticídov. Nech je o tom spotrebiteľ jednoducho informovaný,“ vyjadril sa na konferencii europoslanec Milan Uhrík.

Zdá sa, že jeseň bude z pohľadu ďalšieho smerovania obchodnej politiky EÚ ešte horúca. Už v blízkej dobe totiž prebehnú ďalšie dôležité diskusie o budúcnosti európskeho poľnohospodárstva a potravinárstva.

Účastníci konferencie mali možnosť vyjadriť svoj názor na konkrétne otázky aj v anonymnej ankete. V tomto prípade sa názory poslucháčov jednoznačne zhodovali

Vidíte v možnom vstupe Ukrajiny do EÚ v oblasti agropotravinárstva skôr príležitosť na zmenu (napr. diverzifikácia výroby, špeciálna rastlinná výroba...) alebo zásadné zníženie vlastnej konkurencieschopnosti?

Príležitosť na zmenu

0 %

Zníženie konkurencieschopnosti

100 %

Ste za to, aby sa EÚ prostredníctvom obchodných dohôd otvárala agropotravinárskej produkcii z tretích krajín?

Áno

0 %

Nie

100 %